Всупереч твердженням усіх охочих до метафор, можна врятуватися від смертельних випарів анчара, можна, якщо дуже пощастить, підбити око василіскові, можна навіть утекти від невсипущого Цербера або Аргуса; але ніхто, живий чи мертвий, не може уникнути погляду цікавої людини, яку сама природа наділила надзвичайно гнучкою, майже гумовою шиєю.

Нью-Йорк — місто роззяв. Звичайно, там є багато й таких, що йдуть своєю дорогою, наживаючи гроші й не дивлячись ні праворуч, ні ліворуч, але тут же, на вулицях, ви зустрінете й ту особливу породу людей, у яких, немов у марсіян, є тільки очі та органи пересування.

Ці раби цікавості злітаються на місце незвичайної події, як мухи, і вмить утворюють тісне коло, задихаючись, відштовхуючи одне одного і силкуючись пролізти наперед. Чи то робітник відкриває каналізаційний люк, чи попаде під трамвай житель північної околиці, чи маленький хлопчик, повертаючись додому з крамниці, впустить яйце, чи в тунель підземної залізниці провалиться будинок, чи якась дама загубить мідяка, що випаде крізь дірочку плетеної сумочки, чи полісмен забере телефон і записи бігових ставок з читальні Ібсенівського Товариства, чи то сенатор Діп'ю, або містер Чак Конорс вийде на прогулянку — словом, нехай станеться хоч одна з цих оказій, і ви побачите, як нестримним потоком, немов божевільні, на місце події рине* плем'я цікавих.

Важливість події не має ніякого значення. Вони однаково зацікавлено й захоплено витріщають очі і на якусь хористку, і на людину, що малює рекламу пілюль від хвороб печінки. Вони утворюють міцний кордон і навколо якого-небудь клишоногого інваліда, й навколо автомобіля, що забуксував. їх мучить демон цікавості; це якісь зорові ненажери, що розкошують і гладшають за рахунок нещастя своїх ближніх. Вони дивляться, витріщившись, глипають своїми каламутними риб'ячими очима на нещастя, немов банькатий окунь на гачок з принадою.

Здавалося б, ці одержимі цікавістю вампіри мали б бути надто холодні, щоб спалахнути від вогняних стріл Амура. Однак зовсім несприйнятливих істот нам ще не доводилося бачити навіть поміж найпростіших. Отож чари кохання не минули двох представників і цього племені, і серця їхні запалали саме тоді, коли вони тиснулися в юрбі навколо розпростертого на землі тіла людини, яку переїхала підвода з пивом.

Уїльям Прай примчав на місце події перший. Він був знавець у таких видовищах. Сяючи від радості, він стояв над жертвою нещасливого випадку і слухав її стогін, мов найсолодшу музику. Коли юрба роззяв збільшилась і зімкнулася тісним колом, на протилежному боці від того місця, де він стояв, Уїльям помітив якийсь незвичайний рух. Якесь тіло, мов смерч, розтинало юрбу цікавих, розкидаючи людей на всі боки, наче скраклі. Працюючи ліктями, парасолькою, шпилькою від капелюха, язиком і нігтями, Вайолет Сеймор енергійно прокладала собі дорогу в перший ряд. Дужі чоловіки, що легко сідали в гарлемський поїзд о 5.30, відлітали, як діти, перед її навальним рухом до центру. Дві солідні дами, які на власні очі бачили весілля герцога Роксборо і які не раз зупиняли своїми показними персонами рух на Двадцять третій вулиці, відступили в другий ряд з подертими блузками, коли Вайолет як слід узялася до них. Уїльям Прай покохав її з першого погляду.

Карета швидкої допомоги забрала непритомного Амурового підмогача. Юрба розійшлась, але Уїльям і Вайолет лишилися на місці. Це були справжні представники племені роззяв. Люди, що покидають місце події разом із каретою "швидкої допомоги", не мають потрібних елементів, з яких складається справжня цікавість. Адже насолоду дає не сама страва, а той присмак, що лишається після неї в роті. Найбільша втіха для Уїльяма Прая та Вайолет Сеймор полягала в тому, щоб поїдати очима саме місце події, роздивлятися сусідні будинки й поринати в такий неземний екстаз, якого не знають навіть курці опіуму,— вони були майстри своєї справи і вміли до кінця вичерпати насолоду з кожного нещасного випадку!

Потім вони глянули одне на одного. У Вайолет на шиї була темна родимка завбільшки з срібний півдолар. Уїльям уп'явся в неї очима. У нього самого були надзвичайно криві ноги, і Вайолет, давши собі волю, досхочу видивлялася на них. Вони довго стояли віч-на-віч, розглядаючи одне одного. Етикет не дозволяв їм заговорити, але дивитися в місті роззяв дозволено скільки завгодно — і на дерева в парку, і на фізичні вади своїх ближніх.

Нарешті вони зітхнули і розійшлись. Але так чи так, а підводою з пивом правив Амур, і колесо, що переїхало ногу людині, з'єднало двоє палких сердець.

Вдруге герой і героїня нашої оповіді зустрілися біля щита з оголошеннями недалеко від Бродвею. День випав страшенно невдатний. На вулицях не сталося жодної бійки, діти не попали під колеса трамваїв, навіть калік і товстунів майже не було, ніхто не посковзнувся на банановій шкуринці, ніхто не вмер від розриву серця. Навіть дивак з Кокомо, штат Індіана, що називає себе родичем колишнього мера Лоу, не проїжджав того дня в своєму кебі і не кидав, як звичайно, з вікна дрібняків. Словом, не було абсолютно нічого, на що варто було б дивитись, і Уїльям Прай уже починав нудитись.

І раптом він побачив схвильовану юрбу людей, що, штовхаючи одне одного, намагалися протиснутись якнайближче до щита з оголошеннями. Стрімголов кинувся туди. Збивши по дорозі стару жінку й дитину, що несла пляшку молока, він, мов демон, влетів у натовп і почав розчищати собі дорогу. Вайолет Сеймор уже стояла в першому ряду. На її сукні не було одного рукава і двох золотих прошивок, планшетка від корсета опинилася на спині, одна рука була вивихнута. Але вона була щаслива, бо дивилася на те, на що всі хотіли дивитись. Якийсь чоловік виписував рекламу: "їжте галети — від них ваше обличчя погладшає".

Побачивши Уїльяма Прая, Вайолет зашарілась. Уїльям шторхнув під ребра даму в чорному шовковому реглані, ударив по нозі якогось хлопчиська, дав у вухо старому джентльменові і таким чином пробрався

ближче до Вайолет. Цілу годину вони стояли поряд, дивлячись, як чоловік малює літери. Уїльямові несила було довше критися з своїми почуттями. Він легенько торкнувся її руки.

— Ходімо зі мною,— сказав.— Я покажу вам одного чистильника взуття, у якого немає адамового яблука.

Вона соромливо глянула на нього, і стільки любові світилось у тому погляді, що її обличчя аж покращало.

— І ви приберегли це для мене? — спитала вона, завмираючи в передчутті освідчення в коханні.

Вони побігли до рундука чистильника і, дивлячись на цього молодого каліку, постояли ще годину.

Біля них упав з п'ятого поверху чоловік, що мив там вікна, і, коли, сигналячи, під'їхала карета "швидкої допомоги", Уїльям радісно потиснув Вайолет руку.

— Щонайменше четверо ребер і складний перелом,— прошепотів він. — Ви не шкодуєте, що зустрілися зі мною, моя люба? Ні?

— Я? — вигукнула Вайолет, відповідаючи на потиск.— Звичайно, ні. Я ладна цілими днями блукати з вами по вулицях.

Їхній роман дійшов своєї найвищої точки через кілька днів. Може, читач пам'ятає, яке хвилювання охопило все місто, коли негритянці Елізі Джейн мали вручати судову повістку. Все плем'я роззяв розмістилося табором на вулиці, де жила обвинувачена. Уїльям Прай власними руками поклав дошку на дві бочки з-під пива, і разом з Вайолет вони просиділи навпроти будинку Елізи Джейн три дні і три ночі. Нарешті прийшов полісмен і вручив повістку в суд. Потім він послав по кінетоскоп, щоб зробити фотографії.

Дві такі споріднені душі довго жити нарізно не могли. І коли того вечора полісмен прогнав їх своєю гумовою палицею, вони заручилися. Насіння кохання впало на добрий ґрунт, і з нього виросло сильне, дуже дерево, теж, очевидно, з породи каучукових.

Весілля Уїльяма Прая та Вайолет Сеймор призначили на десяте червня. Велику церкву розкішно прибрали квітами. Численне плем'я цікавих у всьому світі з особливою жадібністю сприймає весілля. Це песимісти на церковних лавах. Сидячи там, вони глузують з молодого і знущаються з молодої. Вони приходять на ваше весілля, щоб посміятися з нього, а якщо ви уникнете пут Гіменея на блідому коні смерті, вони прийдуть на ваш похорон і, сидячи на тих самих лавах, оплакуватимуть ваш щасливий порятунок.

Церква була яскраво освітлена. Розкішний килим укривав східці і тягнувся аж до бруку. Дружки поправляли одна одній пояси й шепотіли про ластовиння у молодої. Візники прикрасили білими стрічками сівої батоги й ремствували, що гають час замість випивати. Священик роздумував, скільки йому заплатять за вінчання і чи вистачить цих грошей, щоб купити собі новий костюм з тонкого сукна, а жінці — портрет Лора Джін Ліббі. Так, Амур витав у повітрі.

А що робилося на вулиці, коло церкви! Там бушувало ціле море голів, що належали племені цікавих. Це плем'я юрбами сунуло до церкви, утворюючи дві суцільні стіни, поміж якими лежав килим і метушились полісмени, розмахуючи кийками. Цікаві товпилися, мов худоба, билися, штовхалися, давили й топтали одне одного, аби тільки хоч одним оком глянути, як дівчина в білій фаті піде діставати законне право нишпорити по кишенях свого чоловіка, поки він спить.

Та от час вінчання настав і минув, а молоді не з'являлися. Нетерпіння перейшло в тривогу, тривога — в шукання, але всі пошуки були марні. Тоді до діла взялися два здоровенних полісмени й витягли з розлюченої юрби пошматовану, розтоптану істоту з обручками в жилетній кишені і

геть укриту синцями жінку в подертому вбранні, яка щось істерично кричала й силкувалася пробити собі дорогу до килима.

Уїльям Прай і Вайолет Сеймор, раби звички, приєдналися до буйної юрби глядачів, не мавши сили встояти проти переможного бажання подивитися на те, як вони, молодий і молода, ввійдуть у прикрашену трояндами церкву.

Цікавість — то шило в мішку.